Tudi Vi boste kupili Vaš pomladni plašč **pri PAULINU** v Ljubljani, Kongresni trg št. 5,
ki nudi cenj. učiteljicam poleg ogromne izbire najlepših modelov tudi na mesečno odplačilo najnižje cene!

Kaj vse pišejo
o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—l **Lojze Bratuž umrl.** Po poklicu je bil učitelj, po srcu zaveden Slovenec. Zaradi tega je bil v Italiji kazensko premeščen, kasneje odpuščen iz službe, preganjan in tepen. Zadnje čase se je udejstvoval kot zborovodja in organist. Na sveti večer je igral v Podgori pri Gorici na orgle slovenske božične pesmi. Za ta »zločin« so ga fašisti pretepli in so ga prisilili, da je izpil veliko količino ricinega in strojnega olja. Moral je v bolnico in je dolge tedne nihal med življenjem in smrtjo. Umrl je te dni za posledicami zastrupljenja. (»Slovenec«, 19. II.)

—l **Šole ob meji.** »Mariborski večernik« od 17. II. prinaša uvodnik Pismo s Kozjaka. Iz tega posnemamo tele misli: Na Kozjaku so večinoma enorazrednice. Ob meji pa je vendarle zelo potrebna čvrsta nacionalna vzgoja, ki bo temeljita le, če bo mogel učitelj tej vzgoji posvetiti dovolj pažnje, kar pa je mogoče le tedaj, če ni njegov oddelek prenatrpan in če je njegov vzgojni postopek strogo individualen. V obmejnem ozemlju ne bi smelo biti enorazrednic, v večjih krajih pa ne dvorazrednic. Vse enorazrednice naj se razširijo in naj se nastavijo oni abiturienti, ki so danes po 15 letnem študiju na cesti.

—l **Učitelji se branijo učiteljskih mest v hribih.** Tako se je nekdo izrazil na banovinskem zasedanju. Učiteljski abiturient piše nato v »Mariborskem večerniku« od 19. II.: Ta trditev je precej smešna. Kako radi bi šli tudi v zadnji hribovski kraj, ko bi nas le nastavili. Dobro se zavedamo, da ne živimo več v časih, ko se je lahko izbiralo po mili volji.

—l **Ob priliki nadziranja šole v Kamniškem srezu** po referentu v ministrstvu pro svete piše zadnja štev. »Pohoda« in po njem »Mariborski večernik« od 20. II.: V nekem kraju v nižjem razredu je pregledoval zvezke ter naletel na nalogo o blagopokojnem kralju. Toda glej grozo in strah, na svoje največje presenečenje je ta gospod našel, da so otroci v svojih nalogah pisali kralj Mučenik z velikimi začetnicami, kar ga je tako zrevoltiralo, da je nahrulil dotično učno moč, češ da je tak pravopis po Brezniku nepravilen ter se mora v bodoče pisati z malimi črkami. List še dodaja:

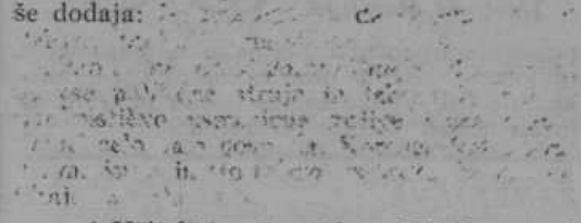

—l **Učiteljstvo in zasluge.** V »Jutru« od 17. II. je izšla ocena o nastopu »Trboveljskega slavčka«. Tu stoji med drugim: Kakor ima naše učiteljstvo skoro glavno zaslugo, da smo dobili tudi Slovenci leposlovno mladinsko literaturo, katere začetki segajo komaj dobrega pol stoletja nazaj, tako je tudi naravno, da se je učitelj začel udejstvovati tudi na polju glasbene — predvsem pevske — mladinske literature. V Emilu Adamiču, ki je v svojih pevskih in orkestralnih delih pokazal neizčrpno bogastvo svojega tvornega duha, je našla slovenska mladinska pesem do sedaj svojega največjega ustvaritelja. Nemalo zaslugo za iniciativno Adamičevo delo na tem področju pa ima »Trboveljski slavček«; njega je njegov dolgoletni vodja Šuligoj spravil na višino, ki jo priznava tudi že mednarodni glasbeni svet.

—l **Maribor naj pride v I. draginjski razred,** to je zahtevalo 14 stanovskih organizacij iz Maribora, ki so vložile na narodno skupščino posebno spomenico. (»Slovenec«, 18. II.)

—l **Šolske razmere v Šmihelu pri Novem mestu.** Šol imamo v fari toliko, da jim človek še imena ne ve. Otroški vrtec, 4 osnovne, dekliško meščansko, privatno trgovsko, gospodinjsko in kmetijsko na Grmu — samo še univerza nam manjka. Pa še imenitneje je to: Na deški šoli v Šmihelu smo imeli lansko leto za dobrih 130 otrok z veroučiteljem 8 učnih moči, na M. Slatniku pa za 200 otrok dva. Letos imamo za 200 otrok v Birčni vasi 3 zdrave, pri sosedovih onstran Krke pa umetno »klanfajo« razrede, da morejo vse učiteljstvo zaposliti. Veroučitelja pa sta za vse šole 2, ki sta za svojih 48 ur šole kot dva občinska reveža odvisna od milosti vsakokratnega župana. (»Domoljub«, 17. II.)

—l **Zadnja štev. (3) »Samarijana«** (Prijatelja bolnikov in vseh trpinov) prinaša prispevek neke učiteljice, ki pravi: »Naše učiteljstvo je tako brezversko vzgojeno, da je žalost! Kakšna je šolska mladina! Ali še kdo vzdigne klobuk, ko sliši Zdravo Marijo zvoniti?«

—l **Šolske razmere v Rusiji.** Ruski komisar je po 18 letih ugotovil, da imajo sovjetske učne knjige za zemljepis na srednjih in visokih šolah 385 hudih napak. Zato so morali zemljepisno učno knjigo, ki jo je napisal Ivanov za 6. razred na 164 mestih popraviti. »Fizikalična geografija USSR« je potrebovala 61, »Gospodarska geografija« pa 121 popravkov. (»Mi mladi borci«, št. 23.)

—l **Glede šolskega poslopja v Murski Soboti** dodaja še »Murska krajina« od 21. II.: Ako se vprašanje novega šolskega poslopja ne da premakniti z mrtve točke, potem naj oblast rajši šolo zapre, ker resnici na ljubo povedano, ljubši so nam zdravi in nevedni otroci, kakor izobraženi in bolehni.

—l **Učiteljstvo ima na želodcu »Gorenjec«,** kot malokateri list. V svoji predzadnji številki je obdolžil 2 učitelja, da sta za pust odnesla svetilko izpred razpela v Tržiču. V številki od 20. II. pa prinaša v tem pogledu 2 popravka, učiteljev Kusa Viljema in Krašne Zmaga, kjer se izkaže, da so bila vsa namigavanja iz trte izvita. Popravek, ki ga je poslal tov. Kus, se glasi: Podpisani sem obiskal na pustno nedeljo svojega tov. Krašnjo, učitelja v Zg. Dolini, ker je imel istega dne važno pedagoško predavanje. Z večjo družbo sem se okoli 8. ure zvečer vračal domov in si svetil z električno žepno baterijo. Torej se nisem vračal ne s krokarsko družbo in nisem imel ničesar opraviti s svetilko pri razpelu, ker sem imel lastno in dobro luč, in nisem na račun Križanega ničesar govoril, ker nisem o odvzemu kake svetilke ničesar vedel ne slišal. Podoben popravek je poslal tov. Krašnja. »Gorenjec« ne pravi na to ne bev ne mev.

—l **Šolske razmere v Sv. Kungoti.** Šola ima tako vodo, da so nekateri skrbni starši prepovedali svojim otrokom piti vodo iz šolskega studenca. Šolsko poslopje je prava spaka v stavbinskem pogledu, pa še ta ima premalo prostora. Otrok je za pet razredov, učna prostora pa samo dva, tako da morata imeti 2 razreda pouk popoldne. Sedaj imamo 4 razrede in samo 3 učne moči. (Po »Slovencu« od 21. II.)

Učiteljski pravnik

—§ **Vprašanje: I. F. iz L.** Ali se zaračunavajo davki in sploh odtegljaji v **mesecu,** ko je treba odvesti prvo povišico pok. skladu, po starih ali po novih prejemkih?

Odgovor! Davek in odtegljaji se zaračunavajo vselej od zneskov, ki pripadajo za dotični mesec ne glede na to, ali se kaj odtegne za pok. sklad ali ne.

—§ **Vprašanje: V. O.** Koliko znaša rodbinska doklada za otroka, ako sta mož in žena v državni službi, a ne službujeta v istem kraju? (ne živita skupaj).

Odgovor! V takem primeru pripada rodbinska doklada v smislu čl. 7/1 uredbe o osebnih dokladah po čl. 5. v III. drag. razredu à 110 odnosno 120 din (glej Roč. kat., str. 94 in 93).

—§ **Uporaba šolskih poslopij v izvenšolske namene.** Nekatere šole še vedno obremenjujejo občine s svojimi pisarnami, društvi in na razne druge načine, dočim šolam primanjkuje učilnic in stanovanj za učitelje. Opozarjamo šolske upravitelje na tozadevno razsodbo upravnega sodišča v Celju, št. 399. A 58/31-10 od 20. januarja 1932., ki v konkretnem primeru izjavlja: **»četudi bi obstojala kaka pogodba, bi z ozirom na § 36. zakona o narodnih šolah prišla ob veljavo«.** Po tej načelni razsodbi in tolmačenju § 36. zakona o narodnih šolah, se lahko sleherna šola razbremeni na kakršnihkoli servitutnih pravicah. Podrobna pojasnila se dobe potom »Učiteljskega tovariša«.

Naša gospodarska organizacija

—g **Zadružnikom Učit. samopomoči.** Neugodna, vlažna zima in hripa sta nam v februarju 1937. odvzeli 8 zadružnikov, in sicer: Debelak Miha, Bled; Hiti Josipina, Dob; Hren Karolina, Maribor; Beloglavec Draga, Sv. Vid pri Ptuju; Medved Olga, Ljubljana; Vodušek Gustav, Trbovlje; Blagojević Bogoljub, Kragujevac; Plohl Helena, Ljubljana. Zaznamek: 406. do 413. smrtni primer. Članski prispevek znaša za samske zadružnike po 41 din, za zakonske pare po 81 din. V teh dneh smo razposlali vsem zadruž. položnice za nakazila na ovitku označenih zneskov. **Vljudno prosimo, da pohitite z nakazili!** Zadružna uprava izplača ali nakaže pripadajočo posmrtnino takoj po prejemu potrebnih listin. Posebno velja ta naša prošnja tistim zadružnikom-zamudnikom, katerim smo poslali opomine za zaostanke od več mesecev. Zadružna uprava je izplačala v januarja in februarju 1937. za posmrtnine in podpore iz podpornega sklada okrog 200.000 din. To so visoki zneski! Zato prosimo za Vaša nakazila.

—g **Zaupnikom Učit. samopomoči.** Zadružna uprava je sestavila **sezname zadružnikov US** za vse sreze in posamezna učiteljska društva, kratko **poročilo o delu in uspehih US** in **izpisek sprejemnih pristojbin.** Tem listinam smo dodejali **zadružna pravila** in **tiskovine za nabiranje novih priglašencev.** Take pošiljatve smo naslovili na naše zaupnike po vseh srezih in učiteljskih društvih dravske banovine. Vse te naše dobre prijatelje vljudno prosimo, da na zborovanjih, sestankih ali drugih ugodnih prilikah opozore s svojo vplivno besedo vse tiste tovariše in tovarišice, ki še ne poznajo naše zadruge, na velike in tovariške dobrine, katerih so deležni le zadružniki US. **Naša zadruga se je razvila, okrepila in prispela v dobo res lepih uspehov le po veliki vnemi in vztrajnosti naših dobrih in zvestih zaupnikov.** Zadružna uprava je prepričana, da se bodo vsi prejemniki odzvali naši prošnji z uspešno agitacijo. **Več sodelavcev, večji bodo uspehi, močnejša bo zadruga, večjih dobrin bodo zadružniki deležni!** Vsem zaupnikom in pospeševalcem US: Prisrčna hvala!

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—p **Glede turneje** učiteljskega pevskega zbora smo prejeli iz vseh krajev zelo ugodne odgovore. Zato je 21. t. m. tajnik PZ tov. Cerut Silvester odpotoval, da podrobno organizira vse predpriprave. Kakor nam danes sporoča iz Borova, je tvrdka Bat'a, posebno njen direktor g. Tomo Maksimović, zelo naklonjena zboru in bodo člani zbora ves čas gosti tovarne. Vso skrb in delo pa neumorno podpirata naša ožja rojaka gg. Gorenšek in Grbec, glasbena učitelja v Borovu.

Mladinska matica

—mm **Prvo številko »Našega roda«** je poslala uprava nekaterim šolam na ogled. Šole, ki niso naročile nadaljnjih številk, prosimo, da da nam list vsaj vrnejo, da lahko z njimi postrežemo poznejšim naročnikom, ker nam je prva številka že pošla.

—mm **Ob priliki II. slovenskega pedagoškega kongresa v Ljubljani** bo tudi razstava slovanske mladinske knjige, pri kateri bo sodelovala tudi Mladinska matica.

—mm **»Slovenec« od 23. II.** piše: »Naš rod« (4. štev.) je namenjen predvsem ljudski šoli. Spise in povesti ilustrirajo naši umetniki in s tem pomagajo tekstu do plastične podobe. Ivan Pregelj je lepo navezal misli na lastno zgodbo o razglednici. Ivan Primožič je v »Prevzetni hruški« osmešil njegovega skopega lastnika, France Bevk je spisal lepo črtico o dobrem delu, Niko Pirnat pa prikazuje kiparjevo delo od modela do kipa. List ima seveda še mnogo zanimivosti. Ilustratorji so Marja Tratnikova, France Mihalič, Tone Kralj, Ivan Uršič.

—mm **Klopčičevo »Uspavanko«** in nekatere uganke, objavljene v letošnjem »Našem rodu«, je uglasbil mladi slovenski komponist Pirnik.

Šolski radio

—r **XXI. teden. Torek, 2. marca** bo predaval g. Vinko Möderndorfer: »Živali v ljudski veri Slovencev, II. del«. Narodni pregovori o govedu in drugih domačih živalih. Predavatelj bo določil zopet 2 nagradi za najboljši jezikovni nalogi. Rešitve je poslati na JUU, Frančiškanska ul. št. 6, odsek za šolski radio. II.—III.

V petek, 5. marca bo pokrajinska oddaja nar. šole Št. Vid nad Ljubljano. Razpored:

I. Nagovor učenca višje narodne šole.
II. Govor učiteljice gdč. Minke Žirovnikove.
III. Petje mladinskega pevskega zbora, sestoječega iz narodne in meščanske šole pod vodstvom učitelja g. Maksa Jovana:
1. Matija Tomc; 3 narodne za mladinski zbor:
a) Travnički so že zeleni;
b) Dolenjski furmani;
c) Srce je žalostno.
2. Stanko Premrl: Jezus rože je sadil.
3. Josip Vrhovski: Kmečka molitev.
4. Gustav Ipavic: Slovenec sem. I.—III.

—r **V kmetijskem radiu** bodo v nedeljo, 28. februarja ob 17. uri: Kmečki gospodarski pomenki.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

= JUU — SRESKO DRUŠTVO KRŠKO bo zborovalo v soboto, dne 6. marca ob ½10. uri v narodni šoli v Krškem s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Poročila referentov. 3. »Kovne zadruge v Srbiji«, predava tov. Jurančič. 4. Slučajnosti.

Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO V SLOVENSKI BISTRICI ima svoje redno zborovanje v soboto dne 6. marca t. l. v Slov. Bistrici na deški narodni šoli ob 10. uri dopoldne. — Tovariši(ce), bodite točni in polnoštevilni! — Oni trije, koji so še na članarini v zaostanku, naj do tega dne poravnajo svoje obveznosti. — **Odbor.**

Poročila

+ JUU — SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARIBOR-LEVI BREG je zbrovalo 12. decembra 1936. v krčevinski šoli. Navzočih 74 članov (-ic), t. j. 80 %, odsotnih 17, od teh je odsotnost opravičilo 11.

Po uvodnih formalnostih se je tov. predsednik v obširnih besedah spomnil prekmalu umrlega največjega sodobnega slovenskega skladatelja tov. Emila Adamiča ter 30 letnice smrti »goriškega slavčka«, preroka in trpina, pesnika Simona Gregorčiča. Spomin obeh so zborovalci počastili s 3 kratnim klicem: slava!

Nato je tov. predsednik podčrtal pravilno pojmovanje tovarištva, in sicer kot je vsa leta svojega društvenega predsedovanja opetovano odkrito naglašal: Tovarištvo ne sega le v družbo, marveč se zrcali posebno še v vsem našem delu — v šoli in izven šole! Povsod enaki, povsod požrtvovalni, nikjer izjem na račun drugega. — V znamenju takega tovarištva sem in bom vodil, vračal vam zaupanje za zaupanje! Pričakujem in zahtevam, da to medsebojno zaupanje, ta sporedno s službeno vestnostjo spojena tovariška zvestoba prešine vse in nas preko vseh morebitnih razlikovitosti — medsebojno sklene prav vse! Le potem bo naše društvo, naša celokupna stanovska organizacija močna in ugledna stanovska zajednica.

Sledilo je situacijsko poročilo in objava dopisov, pri katerih so bili sproti k posameznim stavljeni in sprejeti potrebni sklepi. Na predlog tov. Sardoča bo društvo za Gregorčičev spomenik prispevalo 100 din. Izstop iz društva ozir. JUU so prijavili: tov. Cujnik Mirko (iz gmotnih razlogov), tov. Leskovar Anica in tov. Božič Anton. Tov. predsednik obžaluje te tri izstope in želi, da se izstopivši čimprej vrnejo. Apelira se dalje na pridobivanje podpornih in ustanovnih članov JUU, na pristop zadružnikov UT. Zborovalci z odobravanjem pohvalijo korake glede dovoljevanja bolezenskih dopustov učiteljstva. Obravnavani so bili še vsi ostali dopisi ter v proučevanje in poročanje odstopljeni pristojnim društvnim funkcionarjem.

Ker je napovedani predavatelj (O Češkoslovaški) danes zadržan, je tov. predsednik članstvo seznanil z velevažnim gibanjem in delom mlajšega učiteljstva pod imenom »Učiteljski pokret«, pri katerem smo dolžni sodelovati vsi. Prešel je nato na 6. točko dnevnega reda: Razgovor o pedagoškem delovnem načrtu društva v l. 1936./37. Na željo zborovalcev je tov. predsednik sam priobčil svoje mnenje za ta načrt, in sicer predlaga: **Proučevanje vasi,** t. j. 1. vaškega otroka in mladostnika, 2. vaške šole in vaško učiteljstvo, 3. delovnih podlag, narekovanih po vaških prilikah in potrebah. To so pa le glavne točke, ki jih sestavlja nebroj manjših, podrobnejših nalog in problemov, ki bi jih absolvirali v času 3 let, ako brez izjeme sodelujemo vsi, tovarišice še posebej pri **posebnostih vaško-dekliške vzgoje, problemu vaških mater, deklet, gospodinj!** Naša pedagoška književnost v tej panogi je še v prvem razvoju! Dobro nam bo služila dr. J. Jerajeva »Naša vas«, v glavnem pa naša **načrtna opazovanja** in priobčitve naših znanstveno utemeljenih izkustev, ki jih vse bolj tudi želimo najti priobčene v »Popotniku« in v izdajah »Slov. šolske matice«. Varujmo se čakanja samo na tozadevno delo »solistov« ali le »teoretičnih« delavcev. Predvsem bi bilo urediti to delo v delovnih zajednicah, kar bi pa najbolje vzela za organiziranje in razdelitev dela v roke sekcija, vsekakor z moralno in delovno podporo gg. šolskih nadzornikov. Vsak učit. zbor sleherne šole bi bil najprvotnejša delovna celica, vse te celice bi tvorile sresko delovno zajednico, vse sreske banov. delovno zajednico, potom katere bi pripravili izgraditev **slovenske-jugoslovenske vaške pedagogike!** Letos bi kazalo oprijeti se proučevanja vaškega otroka in mladostnika, to pa radi nameravanega pedološkega kongresa v jeseni v Ljubljani. — Zborovalci soglasno odobré ta predsednikov načrt in ga naprosijo, naj v prvi vrsti on otvori delo proučevanja vaškega otroka kot priznan delavec in interesent na tem polju. Ker so se na njegovo željo javili tudi drugi sodelavci, kot tovariš Lavrič, tovarišica Rečnikova itd., je to obljubil.

Predlogi in slučajnosti:

1. Tov. Augustinčič predlaga, naj bi se v člen zakona o nar. šolah glede izvenšolskega prosvetnega dela vneslo besedilo — dostavek: »Po zmožnosti in veselju do posameznih kulturnih ustanov.«

2. Tov. Vauda predlaga: Novi, za osnovno šolo obvezni učni načrti so:
a) uveljavljeni **pred** uredbo o učbenikih in **pred** izdajo učbenikov samih;
b) so prenatrpani z učno snovjo preko možnosti dosege predpisanega učnega smotra;
c) v premnogih poglavjih nasprotujejo strnjenosti pouka;
č) niso bili pred uveljavljenjem tekom več let preizkušeni;
d) izšli so šele za učnimi načrti za višjo narodno šolo, namesto **pred** temi.

Zato naj se jih pritegne temeljiti reviziji oziroma izda nove učne načrte, in sicer provizorne in šele po večletni (4 !) preizkušnji uveljavi!

4. Tov. Šeško predlaga, naj se sekcija ponovno zavzame za čimprejšnje napredovanje vseh učiteljev, ki so te prošnje vložili že pred 1. aprilom 1936.